

LIETUVIŲ DRAUGAS.

Skiriamas svetimoj šaly gyvenantiems lietuviams.

Adresas Redakcijos ir Administracijos: Rev. JOS. NORBUT, Mossend, Lanarkshire, Scotland.

Savaitė ...
jos 1 tuvių-kata
kų tautininkų
organo
šeivių Draugo
kaina
Britanijoje, Ameri-
koj ir Lietuvoj—
metams 8/- \$2.
pusei 4/- 1 dol.
3 mėn. 2/- 50ct.
Adr.—
Rev. J. Norbut,
Mossend, Lanark-
shire, Scotland.!

Redakcija pasilaiko
sau teisę trumpinti
ir pertaisinėti pri-
siunštus straip-
snius, koresponden-
cijas ir šiaip jau
raštus. Tik dides-
nieji ir svarbesnieji
rankraščiai laikoma
ir grąžinama.

PAMALDŲ TVARKA :

24 Spalių DALKEITH.

BLAIVYBĖS DALYKAI.

Kaip blaivybė palengvel išiskverbia į visus žmonių gyvenimo apsi-
reiškimus ir atmaino žmonių pažiūras į alkoholį aiškiausiai parodo šitas pavyzdys. Škotijos anglų blaivininkų laikraštis „The Temperance Leader“ No 42 paduoda pažymėtiną pirmynęigą blaivybės linkui Edin-
burgh'o Royal Infirmary. Tame ligonbuty 1870 metais išduota ligo-
niamis :

Port win'o 204 galionu	£107 10 0
Raudonojo prancuzu vyno sherry 462 galionu	207 18 0
Kitokių vynų :	
maslo, champagno, arako	21 12 0
whisky, brandies, gino, rumo	291 18 6
juodo alaus, porterio	41 0 6
paprasto alaus, ale	34 18 9

Išviso uz £704 17 9

1870 metais per Edinburgh'o karališkąjį ligonbutį perejo 4,382 ligo-
niu. Kiekvienam ligoniui teko gėrimų už 3/2d. Pereitais gi, 1914-tais, iš to paties ligonbučio valdybos raporto matyti, kad tais metais ligo-
niamis suvartota :

Port win'o uz	£2 12 0
vyno sherry	2 18 6
champagno ir k.	5 19 0
whisky, brandies, rumo	33 14 0
porterio ir alaus ale	8 7 9

Išviso vos uz £53 11 3

Tuotarpu ligonių per Edinburgh ligonbutį pereitais metais perejo 11,988.

Tokiu būdu vartojimas alkoholio visokios rusies Edinburgo karališkame ligonbutyje per 34 metus sumažėjo 40 kartų, nes pereitais metais kiekvienam ligoniui tenai suvartota alkoholinių gėrimų vos už vieną peną. Skaitlinės kalba pačios už save. Visi gali matyti, kad Škotija blaivėja. „Geras žmogus yra tasai, kursai žino, kaip blogas yra jisai.“ „Jeigu kiekvienas žmogus save taisyty, mes butume visi pasitaisę.“ Tie išmintingi išsireiškimai pritinka visiems. Bet labiausiai juos turi išidėmėti geriantieji ir kovotojai su girtybe...

VI POSĖDYS.

Š. L. Katalikų V. Lietuvai šelpti Komiteto atsibuvo Mossendy 20 Spalių. Posėdyje dalyvavo kun. A. Šveistrys, p. P. Bancevyčius, p. J. Lebedys ir kun. J. Norbutas.

NUTARTA :

1. Pasiunsti į Lietuvos komitetą, kurs dabar iš Vilniaus persikėlė Petrogradan, visas surinktas ir dar neišsiunstas aukas, £200 išviso. Tokiu būdu Komitetas bus išeiuntęs į Lietuvą išviso £620.

Tarp kitko paaiškėjo, kad iš pasiunstų į Vilnių £420 paskutinis siuntinys (£100) sugrižo atgal, kadangi komunikacija su Vilniumi tapo pertraukta vokiečius belaukiant. Dabar nutarta pasiunsti į Petrogradą ant Lietuvos komiteto vardo naujų £ 200 ir aną patį sugrižusį £100 čekį. Tokia būdu iš Škotijos bus pasiunsta visi £620, arti 7,000 rublių.

2. Kas link pasiuntimo pinigų į Vokiečių užimtas vietas per susitvėrusį Prusuose komitetą, tai Š. L. Komitetas nutarė klausimą atidėti, dabar gi ten pinigų nesiunsti. Nes tų pinigų neperdaug yra, visiems neišteksi, vargas pabėgėlių didesnis neg vargas užsilikusųjų lietuvių ant vietos, pats naujas Prūsų komitetas nelab ištikimas, nes prie jo nepriimta nė vieno iš Didžiosios Lietuvos veikėjų, gi visi dabartiniai prūsų komiteto nariai: dr. Gaigalaitis, Steputaitis, Vidunas ir Jogamasta žinomi savo perdideliu prusiskumu; pats Gaigalaičio atsisaukimas savo nerimtu tonu padarė blogą įspūdį į Šk. Komiteto narius.

3. Klausimas didžiosios lioterijos atidėtas kol kas.

4. Nutarta pasiteirauti ir jei bus pramatoma nauda išleisti Fondo naudai didelesnį Šv. Kazimiero Karalaičio paveikslą.

5. Nutarta pasiteirauti gerai, ar galima butų surengti įvairiose vietose anglams skiriamas prakalbas, pakvietus anglišką kalbą mokanti kalbėtoja. Tas pats ir apie surengimą didesnio koncerto Glasgowe.

6. Dasigirdus, jog į Ameriką važiuoja p. Zmuidzinavičius aukų rinkti, nutarta, jei bus galima, pa-

kviesti jį užvažiuoti į Škotiją. Tas pats kas link adv. An. Bulotos.

7. Nutarta padėkuoti Anglijos lietuviams už aukas ir vaišingumą, suteiktą Šk. Komiteto įgaliotiniams kun. Šveistriui ir p. J. Širmuliui.

8. Paraginti Britanijos lietuvius vėl suskubti aukas rinkti, nes kasa Komiteto vėl pratuštėjo. Paraginimas sustatyti pavesta kun. J. Norbutui.

9. Nutarta pagarsinti Komiteto padarytas aukas renkant ir tvarkant išlaidas.

10. Nutarta pasistengti gauti iš rusų valdžios oficiališką įgaliavimą Anglijoj aukas Lietuvai rinkti.

Komiteto raštininkas kun. Juoz Norbutas.

GYVNAŠLIŲ VARGAI.

Prie kitų nelaimių, ašarų ir vargų, ką kenčia šiais laikais daugybė Škotijos lietuvių, reikia pridėti gyvnašlių vargas. Ne vienos lietuvių vyras austrijokas paimtas nelaisvėn. Nors tokių nedaug. Daugiausiai vyrai lietuviai arba išsižadėję savo pačių jas paliko kaž kur pasislėpdami, arba išvažiavę ant laivų į jures savo pačioms nerušo ir nesiunčia maistui pinigų, nors ant laivų uždarbis, girdėt, geras: gauna nuo £3 iki 5 ir 7-10 š. į savaitę. Tokių gyvnašlių daug kur galima sutikti. Ypač netruksta Glasgowe kaip lietuvių, taip ir Rusijos-Austrijos lenkų. Tų moterų padėjimas su vaikais apverktinas. Ant vienos tik gatvės Glasgowe po vienu numeriu gyvena net 8 tokios gyvnašlės. Jų vyrus išviliojo nuo pačių viltis didesnių uždarbių, bet daugelį stačiai pasileidimas, ištvirkimas, girtybė. Prasigėrę prasikaziravę ir ant arklių (reisy) viską praleidę, išvažiavo geresnių uždarbių jieskoti. Bet išvažiuodamas neužmiršo, kaip sakoma, ir save išsivežti. Tie patys blogi įpročiai, tas pats ištvirkimas tas pats ir vargas! Jurėmis važiuoja, bet pinigų pakankamai neprisivažinėja... Moteris namie iš bado kuo nemiršta. Priseina į svetimas rankas žiurėti. Reikia pašalpos. Bet kas šelp? Patys lietuviai? Bet kas gal ištekti?

Ant galo kas nori duoti skaitiką, jei vargas per išdykumą. Priseina eiti į Parish Council. Tenai duoda, bet žiuri teipgi, ko vertas buvo žmogus pirma ir ko vertas dabar. Žinoma yra, kad daugelis iš moterų viena palikus, neiškenčia nelegališkų ryšių su kitais neužmezgus. Gal buti kartais iš bėdos. Pradedą gyventi su kitais, Parish Council išgudrėjo. Siunčia detektivus suost kaip prašančios pašelpos moteris gyvena? Sužino. Atsako pinigine pašalpa. Sako: ar duosime ar ne, o jos vyrą vis sau ras. Todėl kam duoti pinigus: gyvena su vyru, vyras tegu ir maitina. Rodos, butų tiesa. Kitos ir iš Parish Council ima ir vyrą visgi laiko. Todėl Parish Council Glasgow, Govan Combination, neseniai atsakė pašalpa visai eilei tokių moterų ir vienam rusui ligoniui, bet gaudančiam pačias. Kreipias tada į kunigą, priseina rašinėti pas visokius Parish Council komitetus, rusų konsulius ir tt. Delto priseima patyrt visokių nemalonumų, užmetinėjimų, mūsų žmonių iškuoneveikimų. Štai dabar kelioms tokioms moterims Parish Council pasiūlė eiti į pavargėlių prieglaudas, „poor house“. Turi mat jie protą. Tenai moteris su vaikais gaus duoną, drabužių, turės taipogi šiek tiek darbą, vakare ar naktį... nieks į „poor house“ neįlys per langą. Bet moteris nuo „poor house“ atsisakė. Dėl tų visų dalykų tarp manęs ir rusų konsulio Glasgowe turėjo išeiti nemažas skandalas. Newcastle konsulis pažadėjo nekurių vyrus su policija surast, kas po atliktos visuotinos registracijos gali pavykti.

Sakoma: blogas svieto sutvarkymas. Bet kaip tvarkyti tą svietą, kad jis patsai netvarkos? Žmogus vienas kitą į vargą traukia. Ką pasėsi, tą ir pjausi. Lietuviai, kuomet mes pradėsim vyti dvasišką ištvirkimą šalin, tuomet ir mažiaus vargo mūsų šeimyniškame gyvenime bus!

Kun. A. Š-ys.

PEORIA, ILL., Spalių 1 dieną Logon Coal Co., Hanna City kasykloje ištiko baisi eksplozija. 1 darbininkas užmušta, 1 mirštas nuo žaizdų, o 77 kitiems darbininkams užtvērsta išėjimas.

Eksplozija ištiko galerijoje No. 6 (250 pėdų giliai) po žeme. Po porai valandų visi 77 darbininkai išgelbėta.

NEBUKIM STORŽIEVIAIS.

Neseniai keliaudamas per tulą Škotijos lietuvių koloniją užėjau netikėtai vieno lietuvių stubon. Subatos vakaras: po darbo ir po „pedės“. Žmonės linksmi—prie stalo susėdę vyrai karštai ginčijas, disputuoja. Svetimo žmogaus, stubon užėjusio nepatėmijo. Vienas šaukia: „Prieš ką as turiu buti be kepurės... jei butų kunigas, klebonas koks, o dabar“... Kitas atkerta: „Velniaš kunigas ar klebonas“... ir tt... Aš įsikišu: kas čia, kame dalykas? geriaus suvalgyk tą velnią su ta duona, kurią valgai, jei jo teip neapkenti. Vyras nusiima kepurės. Pasirodo, kad ginčijos pykdami, kodėl tuloj lietuvių kolonijoje, per buvusį neseniai „Blaivybės“ vakarelį tulas lietuvis, anot jų pačių toksai pat anglia'tasis-darbininkas, liepes visiems salėj nusiimt kepurės. Nepaklausė kilo ginčai, susibarė, paskui dar laikraštyje parašė. Užtai jie įpyko, nors laikraštyje nebuvo nė vardo, nė pavardės, nė iškur. Sako: „Man rodos, tenai kito tokio nebuvo.“ Vargiai galėjau pertikrinti, kad kepurės nusiēmimas per vakarelius yra dalykas labai gražus, kitose vietose Škotijoje madon įejęs ir vasame sviete priimtas. Svetur nuėjęs jei kepurę nusiimsi, tai ne prieš kitą be kepurės stovėsi, bet pats save pagerbsi. Vistiek, žadėjo rašyti „i Rankpel.“ Vadinasi, „R.“ užtarimo jieskos.

DARBO IR KAPITALO ŽINIOS

Glasgowe, Partieko dalyje, įvairių namų gyventojai buvo pakėlę protestą prieš stubų pabrangimą. Protestai išsireiškė didžiulėmis demonstracijomis, bet apsiėjo be didesnių sumišimų. Valdžia įsikišo ir žada neleisti namų savininkams (landlordams) kelti arandas už namus.

Geležinkelių tarnautojai privertė darbdavius pakelti algas delei karės laiko brangumų. Dabar kiekvienas gelžkelio tarnautojas gauna delei karės 1 iko viršaus 5/ į savaitę prie senos algos.

IŠ KARĖS LAUKU. SAVAITINĖ PERŽVALGA

RUSIJOS permainos nedidžia. Pagal Rygą vokiečiai labiau pradėjo skverbtis nuo Mintaujos. Jiems pasisekė šiek tiek prisitarti prie Rygos miesto. Apie Dvinską ejo neperdideli susirėmimai. Frontas likosi, maž daug, tas pats. Apie Pinską ir upę Pripet nebuvo smarkesnių mušių. Arti Czartorysk ir Styr upę rusai šiek tiek pastumdė austrijokus-vokiečius, užgriebdami keliolika armotų, tų tarpe 4 sunkias apie 2000 belaisvių, tų tarpe daug oficerių. Rusai kai kur prasimušė per Styr. Nuo Kaukazo nieko naujo nepranešta.

ANT BALKANŲ užtai košė teberda ir nežinia kas ten bus.

GRAIKIJA vis tebsvyruoja. Sakoma, graikai pažadėję bulgarams nesikišti į karę ir greitai paleisti savo kariumenę. Kiti sako, buk talkininkai pareikalavę greito iš graikų pasiaiškkinimo: kodėl jie nepildė savo su serbais sutarties ir kodėl nestoja serbus nuo bulgarų ginti? Dar kiti sako, buk anglai pasiūlę graikams užleisti salą Cyprą, kurią nuo seno anglai valdo, kur graikų randasi daug, bet užtai, reikalauja, kad graikai paskelbtų bulgarams karę. Dabar ant graikų žemės (Solonikuose) veikia prancuzų ir anglų kariumenė: jei graikai nesikiša į karę, tai kam leidžia veikti savo žemėje? Tarus trumpiau, graikų padėjimas neišsiaiškina, jie nė pakarti, nė paleisti, o kas bus toliau nežinia niekam.

BULGARAI dabar turi karę su anglais, prancuzais, italais (ant popierio) ir serbais. Bulgarai jau įsiveržė į Serbiją, giriasi suėmę apie pustrėčio tukstančio serbų į nelaisvę ir apie 12 armotų. Be to jie užėmė svarbius Serbijos punktus arti gelžkelio (vienintelio Serbijoj) ir miestą Vrania. Bet serbai sako atmušę bulgarus iš daugumo vietų. Rusai, anglai ir italai dar bulgarams neparodė ką karė reiškia, prancuzų gi, matyt, buriavę jau kai kur su bulgarais susiremt.

TURKAI žadą siunsti bulgarams į pagelbą savo kariumenę. Traukiantį jį parubėžį prie Enos miesto, arti Dedeagatėo porto (bulgarų). Bet vargiai turkų pagelba daug čia reikš.

RUMUNIJOS padėjimas vis tebėra neišskus. Nežinia, ar ji stos kieno pusėn. Pries rusus jei lig šiol nestoja, matyt, stot nenori ir nenorės, o prieš vokiečius ar dris nežinia. Buvo vokiečių nurodoma, kad stengsis prasimušti į Bulgariją per Rumunijos žemes, bet rusai paskelbė, kad jie per prievartą nesiverž per Rumuniją.

Rusai paskelbė bulgarams karę.

SERBIJOS padėjimas blogiausias. Iš vienos pusės gula austrijokų-vokiečių kuo ne puse milijonis, kurs stumia serbus atgal, iš kitos pusės bulgarų užpuolimai vis smarkyn eina. Tuotarpu talkininkų pagelba tebėra menka kaip buvus.

PRANCUZAI ir ANGLAI vis daugiau kuriumenės į Solonikus siunčia. Sakoma, kad jau dalis

prancuzų ir anglų spėjo pereiti į Serbijos miestus Uskiubo ir Vrania. Bet kiek tos kariumenės iškelta Salonikuose, nė kiek jau perėjo į Serbiją nežinia. Bijoma, kad talkininkai nė ateitų tik tada, kada jau serbai bus galutiniai sumušti vokiečių austrijokų bulgarų.

Prie DARDANĖLŲ delei tulų priežasčių atstatytas generolas Hamilton, viršiausias vadas. Jo vieton nuskirtas kitas. Šiaip jau ten nė ko tikėtis greitų permainų. Bet anglai nežada nuo Dardanėlių trauktis: sėdės per žiemą tranšejuose.

ITALAI su austrijokais vis tebsigrumia ant vietos. Ar italai siuns kariumenę į pagelbą serbams labai abejotina, nor: tarpe italų ir bulgarų karė paskelbta.

PRANCUZIJOS dabar labiausiai užpildinėja vokiečiai. Vokiečiai giriasi išmušę prancuzams ir anglams norą užpildinėti. Tą jie nori parodyti savo užpildinėjimais. Bet vokiečiams užpult lygiai nepasisekė: prancuzai-anglai giriasi išmušę vokiečiams visą viltį Prancuzijoje pasiūti pirmyn. Jei abidvi pusi tiesą sakytų, reiktų kad Prancuzijoje vėl ilgus mėnesius abidvi pusi lauks geresnių laikų. Šiaip ar kitaip, aišku, kad prancuzai anglai nepajiegė iš savo pergalės pasinaudoti. Tas didelis „pus“ nepertoli tesiekė. Prancuzai ir anglai tikrai buvo vokiečių fronte pramušę gerkas skyles, tik pergalės vaisių nesulaukė; vokiečiams gavo duoti laiką ir vokiečiai be abejonės pilnai užlopyt visas fronte pramuštas skyles. Vadinasi, kai prancuzai anglai vėl panorės padaryti „big pus“—gaus vėl viską pradėti iš naujo. Tokiu budu laukti greitos karės užbaigos, ypač greito vokiečių žlugimo nėra menkiausio pamato.

Pastaromis dienomis rusams pasisekė apmušti vokiečius-austrijokus dvejose vietose. Generolo Evarto armija nepertoli nuo Baranovicų stoties sumušė karalaitės Leopoldo Bavarijos pulkus. Virš 3600 vokiečių ir austrijokų kluvo rusams į nelaisvę. Rusai suėmė 10 kulkasvaidžių ir 1 armotą.

Armija gen. Ivanovo prieš fon Linsingeno armiją lygiai turėjo pasisekimą arti miesto Czartorysk, ant upės Styr. Čia rusams kluvę arti 4000 belaisvių, dauguma vokiečių, net is grenadierų korpuso batalijono ir 7 rotų visi oficeriai, be to baterija iš 4 sunkių armotų su šuviniais, pilnoj tvarkoj.

Be to per daug is tų rusų pasisekimų tikėtis nėra pamato. Tik matyt, kad rusai dabar jau netaip daug už vokiečius-austrijokus silpnėsi ir kai kur prisitaike gali turėti pasisekimus.

Užtai pagal Rygą vokiečiams šiek tiek pasisekė. Tarp Rygos ir Mintaujos mušiuose už Dauguvos krantus vokiečiai suėmė 1725 rusų belaisvių, 6 kulkasvaidžius.

Serbų padėjimas visai pablogėjo ir jei talkininkai nepagelbės tuojaus-paskui jau bus vėlu. Dabar serbai traukiasi prieš vokiečius-austrijokus, o iš užpakalio ant jų užpuola bulgarai. Bulgarai giriasi suėmę

keliuos tukstančius serbų belaisvių, miestą Vrania, perkirpę dvejose vietose vienintelį serbų geležinkelį. Apie talkininkų pagelbą kol kas nieko nesigirdi, matyt, vargiai ji pribus greitai. Aišku, talkininkai pasitikėjo daug ant graikų, o čia graikai apgavo.

Vokiečių pasisekimai paeina iš greitumo, gi talkininkų atsilikimas paeina iš lukuriavimo, taip vadinamos „slow but sure“ politikos: todėl visuo pasiveluojama ir nueinama tada, kada jau ten įsigali vokiečiai.

LAIŠKAS LIETUVIO IŠ RUSIJOS.

Tulas lietuvis Craigneukietis Pijus Varnaitis rašo savo moteriai iš Jekaterinoslavo gub. Rusijoje. Jisai gyvena Craigneuke, Škotijoje, dar prieš karę išvažiavo Lietuvon, bet tenai vietos jau nebradęs atsidurė Rusijos gilumoje.

—Duodu žinoti, kad aš esu gyvas ir sveikas. Smutna man labai, kad aš vienas atsiskiręs nuo jusų (pačios vaikų ir motinos) klaidžioju po visą Rusiją ir nežinau, kur sustosiu. Labai man rupi apie jus, kaip jus išgyvensite, kad aš jums pagelbos negaliu duot. Kaip iš Rygos važiavau, tai leidau jums laišką. Tada nuvažiavau į Peterburgą, o potam vėl atgal į Rygą. Čia gavau darbo, nes iš fabriku gabenos visas mašinas ir vežė į Rusiją tolyn. Labai brangiai mokėjo: per 2 nedeli uždirbau 35 rub. Ilgiau dirbti nebuvo galima, bo jau langai birejo nuo šaudymo. Kožnas darė, kad tik greičiau kur nors išvažiuoti. Kas darbo turėjo, dar galėjo gyventi, o kas darbo neturėjo, tai tas turėjo išvažiuoti iš Rygos per 10 dienų. Kas neišvažiutų gaus 3 mėnesius kalėjimo arba užsimokėt 3 tukstančius rub. Tai toki Rusijos teisybė. Iš Rygos žmonės bėgo kasdien, bo čia Rygoj labai bailūs žmonės. Da nelabai šuviai girdėti buvo, jau bėgo. Aš atvažiavau į Jekaterinoslavo gub. Mus daug važiavo į ten... (čia cenzuros užtušuota, bet kad ir sunkiai galima išskaityt, kad kelionėj kiti susirgo ir tapo paimti į ligonbučius), tai pažįstamų nedaug ir liko, o kelionė buvo ilga: (važiavom 16 dienų. Ir dabar nežinau, ar liksiu čia gyvent, ar ne. Čia yra daug šaktų (anglių kasyklų) ir možna po žeme darbo gaut. Tai gal ir pasiliksiu ant ilgesnio laiko”

Toliauseina paprasti pasveikinimai. Laiškas rašytas 22 d. Rugsėjo, šių metų. Prie to laiško nėra kas pridėti nei atimti. Aiškiausiai liudija apie žmonių didžiausį vargą. Lygiai praneša, kad Rusijoje seniai jau pasirodė blogos viešnios: epidemijosligos. Aiškesnės žinios pas mus dabar tik pradeda ateiti.

MUSŲ PABĖGĖLIAI.

Mūsų pabėgėlių pilna Rusija, o vienok, kaip maža žinių patenka į laikraščius, kur jie yra, kiek iš kokių parapijų atvykę, ir kaip jiems klostasi. Visų inteligentų, kas su pabėgėliais ten susiduria, butina

pereiga yra pranešti žinių apie jus į „Rygos Garsą“, kurs vienas rodos, iš lietuviškų laikraščių bepasielia Rusijos miestus. Kur kas daugiau žinių apie savo pabėgėlius paduoda kad ir latvių arba igauinių laikraščiai. Ten kartais užėini žinių ir apie lietuvių pabėgėlius. Taip „Peal. Teat“ rašo apie Samaros pabėgėlius. „Samaros stotyje pabėgėlius sutinka tokioo budu:“ nuo Sizraneš stoties telegrafuojama Samaros gubernatoriui, kad ateis traukinys Samaron, kiek jame pabėgėlių, kiek iš jų pasiliks mieste, kiek važiuos toliaus, ar yra traukinys sergančių ir tokių, kam reikalinga gydytojų pagelba ir tt. Tos žinios tuojaus siunčiamos organizacijoms, kurioms pavestas pabėgėlių likimo palengvinimas. Nuo gubernijos valdžios, miestų sąjungos, lenkų ir suvienyto latvių-lietuvių-igauinių komiteto stotyje ateina jų atstovai. Visųpirma miestų sąjunga rupinasi apie pabėgėlių kuno pastiprinimą. Komitetų nariai eina per traukinį ir stengias, kiekgalima, padėti visiems pabėgėliams. Tiems, kas palieka Samaroje, tuojaus suiekoma butai ir duodami darbo biurų adresai, atspaudinti rusiškai, latviškai, igauniškai, lietuviškai ir lenkiškai. Latvių - lietuvių - igauinių suvienytojo komiteto biure dabar darbo davėjų 10 kartų daugiau, kaip darbo ieškotojų, ypač daug reikalauja paprastų darbininkų ir amatinkų. Siuvėjas, siuvėjus ir kurpius priims komitetas savo dirbtuvėse; karo valdžia duos visiems darbo. Tas dirbtuvės atvers artimiausiam laike. Amatinkams, kas nori darbą dirbti namie, Karalaitės Tatjanos Komitetas tuojaus duoda darbo įrankius ir darbo. Šis komitetas duoda kartais ir pinigiskas pašalpas.

Latvių-lietuvių-igauinių komitetas mėgina patenkinti kiekvieną pašalpos ir patarimo ieškantį. Nunai, pavyzdžiui, laimingai išrištas klausimas apie vaikų mokymą: nei vienas vaikas nepaliks už mokyklos durų, visi galės toliaus varyti savo tėvynėje pradėtąjį apsišvietimo darbą. Mokyklų valdžia šiame dalyke išpildė visus komiteto reikalavimus. 30 rugp. komitetas surengs pabėgėlių naudai koncertą, kuriame dalyvaus vietos muzikos veikėjai, latvių, lietuvių ir igauinių chorai. Su džiaugsmu reikia pasakyti, kad suvienytasai latvių-lietuvių-igauinių komitetas visuose vietos sluogsnuose randa širdingą užuojautą.

R. G.

Už kelių sąvaičių galutiniai turės paaiškėti, ar Britanijoje bus įvestas priverstinas kariumenėje tarnavimas, ar ne. Dabar lordas Derby stengiasi surinkti kuodaugiau savanorių. Jei nesurinks-bus įvestas priverstinas tarnavimas. Iš visako galima sprensti, kad savanorių tesiranda permažai.

Iš Prancuzijos ministerių abikneto išstojo užrubežinių dalykų ministeris, rusų prietelis Delkase. Sakoma, buk sveikatos delei, o manoma, buk delei nepasisekimų jo politikos ant Balkanų pussalio. Anglijoj atsistatydino ministeris teisybės Carson, ulsterio (orenčių) vadas. Priežastis bene bus nesusipratimai kas link politikos Balkanuose ir namie (del įvedimo priverstino tarnavimo kariumenėje).

Vokiečiai Belgijoje sušaudė anglų moterį Cavell, kuri prižiūrino ligonbutyį ligonius. Kaltinama Cavell ir dar kelios belgų moteris, kad jos priimdavusios ir slėpdavusios pabėgėlius belaisvius ir pagelbėdavusios tiems pasiekti talkininkų armiją. Kitas moteris nuo mirties išgelbėjo įsikišimas popiežiaus Benedikto XV ir Ispanijos karaliaus Alfonso XIII.

Paryžiuje ant Rue Tolbiac ištiko smarkus sprogimas (eksplozija). Nukentėjo arti šimto žmonių. Iki šiol paskelbta, jog ištraukta 35 užmuštų ir 54 sunkiai sužeistų darbininkų.

Grįžo iš Dardanėlių viršiausias talkininkų vadas, gen. Hamilton. Mat, ten veikta ilgai, karštai, bet be pasisekimo ir pražudyta arti šimto tukstančių kariumenės. Vietoj Hamiltono nuskirtas gen. Monro.

Londoną aplankė Zeppelinai, mėtė bombas, užmušdami ar sužeisdami 127 žmones. Tojoj karėje nežiurima garbės nė unaro, daroma pikčiau neg laukinių žmonių.

SENOVIŠKA DAINA.

Augo klevelis kuoaugščiau, kuoaugščiau,
Leido šakneles kuogiliau, kuogiliau.
Oi, kas tą klevelį pakirs, pakirs,
Klevelio šakneles surinks, surinks.
Brolelis klevelį pakirs, pakirs,
Seselė šakneles surinks, sarinks.
Nė pusės klevelio nepakirto,
Išgirdo seselę susirgusią.
Oj jokim broliukai aplankyti,
Jaunąją seselę aplankyti.
Nė pusės kelelio nedajojom,
Išgirdom bitelės atgauldž, atgauldž.
Išgirdom bitelės atgauldž, atgauldž,
Tai mūsų seselę atlydž, atlydž.
Rupinkimės broliai, kur kavosme,
Jaunąją seselę kur kavosme.
Ar rutų darželyj tarp lovelių?
Ar augštam kalnelyj po liepeliu,
Kur graji vargonai neminami,
Kur skamba varpeliai netraukiami?
Raseinių paviato.

Aukos Lietuvai šelpimo fondui

Lietuvos fondui už atvirutes Stonyburn perduotas nuo kun. Šveistrio 1/10d. Teipogi Myliauskiui Glasgow perduotas 8/4. Išviso 10/2d penai.

IŠ ŠKOTIJOS Į LIETUVĄ ANT MOTOCIKLETOS.

(Aprašymas kun. J. Norbuto kelionės).

IV.—NUO LEICESTERIO
IKI LONDONO.

Ant rytojaus vėl suradau anglų bažnyčią. Buvo tai nedėlia, nenorėjau šv. Mišias apeisti. Vėl ilgokai prisiejo palaukti, pasiaisiškinti plačiai, kol vėl prileista prie altoriaus. Toliau jau nutariau tik žinomose vietose šv. Mišias tylaikyti, kitur šiaip jau išklaudyti.

Iki Londono buvo dar 98 mylios. Išvažiavau apie 11 val. Nuo Leicesterio didysis ant Londono kelias eina per Northamptoną. Pats kelias puikus, lygus, kai kur gražus kalneliai, gamta visur įstabiai graži. Nedėlios rytas bene geriausias motociklistams kelionei laikas: niekas ant kelio nesipainioja, drąsiai sau gali lekti kiek tik mašina išneša. Patį miesteliai, kuriuos privažiūjū, tarsi apmirę, užsnudę. Ir pakelyje nesutiksi dulkėmis apdengtą motorinį transportą: arba prašvilps turtoolio automobilis, blizgas ištolo jau prieš saulės spindulių, arba elegantiškas vežimelis su išeiniais pasipuošusiais fermeriais bei ponais.

Greitai palikau užpakalyje Northamptoną, Newport Pagnell, Albans. Artinausi prie didžiulio Londono.

Per London'o priemiesčius nusibodo bevažiuoti. Prasideda jie už keliolikos mylių nuo to miesto, išpradžių kur-nekur pakelyje nameliai arba parkai, toliau kaskart tankiau, antgalo baigiasi nepertraukiama namų eile. Proporcijonališkai besiantinant prie paties miesto didinasi judėjimas. Gan tankiai eina elektriško tramvajaus vagonai, šiaip jau omnibusai, vežimai, automobiliai, motocikletos su šaliniais vežimeliais ir be, trikariai, šiaip jau dviračiai. Automobiliai tęsiasi nepertraukiama eile, bėga vienas paskui kito, prasilenkinėja, triubija, skambina, švilpia. Skubesis visų nepaprastas, ypač motoristai į nieką neatsižvelgdami leka, tarsi kas veja. Ant kiekvieno žingsnio pavojus susikulti, ypač prasilenkiant, bet jie to nepaiso.

Aš neturiu papročio lekti galvatrukčia, ypač ten, kur ir sau ir kitiems gali užkenkti. Gal but tik todėl visą kelią neturėjau jokio nelaimingo sudužimo. Čia pakliuvau tarsi į verpetą, žvalgytis prisiejo ir iš priešais, ir iš šonų, ir net iš užpakalio. Mat, nors Britanijoje ir nevalia ant kito užšokti, tačiau negi įstatai sumažins gužą, jei su kuo susitrenkęs įgysi jį.

Praleidęs apie porą valandų London'o priemiestyje pagalios vargais negalais pasiekiau Hackney Road. Nelengvas tai buvo „džio-bas“ tų gatvę surast. Per priemiesčius eina tiek daug gatvių, kryžkelių, parkų, tiek mažai parašų, kad nesiklausęs kelio negali toli važiuoti. Vis ima baimė, kad nenuvažiuotum kur į šalį, kad nepadidintum tolumą vietoj jį sutrumpinus. Anglijos miestuose gatvių vardų užrašai dedami gau retai, kitur jei ir stovi koks ant kampo užrašas, tai tankiai jis terodo pačių namu vardą.

Miesto didžiausias plenas negali sutalpinti visus smulkmenas, todėl teliekta tik pačiam kelią dasiklausti. Kita sunkenybė tai ta, jog tik policinonai gan gerai Londono vietas težino: kitas seniausias londonietis nežino vardo artinybėje esančių gatvių. O kaip tik priemiesčiuose tų policinonų yra kuomažiausiai.

Jau buvo apie 6 valanda, kuomet pasibeldžiau į lietuvių klebonijos duris. Išėjo nepažinstamas vaikynas, kurs nustebes prakalbėjo į mane angliškai: ko aš noris? Atsakiau noris matyt kun. Matulaitį. Vaikynas dar labiau nustebė ir atsakė, kad kunigo Matulaitio dabar nėra namie. Čia aš pastebėjau, kad vaikynas nė iš veido, nė iš kalbos į anglų nepanašus. — Ar tamsta ne lietuvis tik? užklausu aš lietuviškai. Vaikynui teko dar labiau nusistebėti.

Aš apreiškiau norį apsisototi pas kun. Matulaitio ir paprasčiau atidaryti vartelius, kad galėčiau motorą įtraukti po pastogę. Vaikynas svyravo, bijodomas mane įsileisti per slenkstį ir nedrąsiai vis kalbėjo, jog jis be paties kun. Matulaitio nežinąs kaip buti. Aš ant galo šiaip be taip įsprasčiau į vidų, atrakinom priemenę, nukabinau šalinį vežimelį nuo motocikletos ir šiaip be taip per siaurus vartelius įtraukiau viską į vidų.

Neįstabu, jog neregėta svetį vaikynas su nepasitikėjimu sutiko: buvau purvinas, apdulkėjęs, keistuose rubuose. Gi kuomet apsiprasčiau ir persirengiau, tuokart tik vaikynas aprimo: vis, tur but, galvojo, kas čia veik per ponevalią į kleboniją įsilaužė. Sužinojęs, jog aš lietuvių kunigas iš Škotijos, tur but, daugiausiai nustebė, bet užtai jau liovėsi manęs bijotis.

Londonė prabuvau ilgiau negu tikėjau. Norėjau prisirašyti prie automobilistų klubo ir per pastarąjį išgauti reikalingą kelionėje tarptautišką pasportą, lygiai atlikti kai kuriuos formališkumus. Nuvykau į taip valdinamą Fanum House, kur minetas klubas telpa. Tenai man apreiškė, jog norėdamas prie klubo prisidėti turiu išlaikyti egzameną: ar moku gana motocikletka valdyti. Prie to esama reikalinga nusiimti fotografiją, pridėjimui prie tarptautiško pasporto. Tam gi viskam atlikti aiškiai reikė ir laiko. Fotografas apsiėmė padaryt fotografiją į trečią dieną, egzameną gi laikyt pasirengiau utarninke. Vėl prisiejo motocikletką traukt iš priemenės, surakinti su šalinio vežimeliu ir važiuoti į Fanum House, kurs randasi apie Coventry str. Nežinodamas gerai padėjimo kelią išsirinkau sunkiausią, nes didžiausią. Vos tik įvažiuav į miesto centrą dalį, city vadinamą, kaip iš visų pusių mane su motoru suėmė visas verpetas vežimų, karų, automobilių, omnibusų. Visame sukuryje mažai besimatė menkesnių vežimelių, ypač motociklistai retai čia besipainioja: aplenkia tą vietą, arba net visad motorus laiko priemiesčiuose, nes city dalyje važinėti ant motoro gal ne tiek pavojinga, kiek nepatogu.

Taip su savo mašinele tarsi skruzdė upės pagauta plaukiau palengvėl iš gatvės į gatvę, jau nebuvo laiko žiūrėti, ar koks arklys bei vežimas nelipa ant nugaros, praverťe daboti priešakį ir šalis, kur spraudėsi desėtkai įvairių vežimų. Pavažiūsi čerepakos greitumu kelius žingsnius ir vėl turi stabtelėti. Gerai apsirokavau, kad su šalinio vežimeliu bus lengviau pralinsti, neg be jo: taip nuolat stovinėjant ir palengva važiuojant nebutų galima užlaikyt lygsvarą, jei ne šalinio vežimelio trečias ratas.

Ilgainiui įpratau drąsiau tarvežimų landyti. Ėmiau labiau tēmyti į ženklus policinonų, neg į vežimus. Policinonas tarsi generalas iškilmingai komanderoja visais vežimais, liepia sustoti, važiuoti pro šalį, praleisti kitą. Jei pasitaikintų čia važiuoti karaliui, ir jis, tur but, gautų žiūrėti į tą, ką rodo policinono ranka bei galva, ir ne tik žiūrėti, bet dar ir paklausti: stabtelti, važiuot toliau ir tt.

Aš išpradžiu težiurėjau į patį kelią ir vežimus: jei kelias prieš liuosas, vadinasi, važiuok, jei užimtas-lauk kol pasiliuosos. Bet nevisai taip yra. Vienoj vietoj kuo nekliuvau į protokolų knygutę: nors policinonas liepė rankos pakėlimu sustoti, dar pavažiavau kokį žingsnį, visi prisiartinęs prie paties policinono. Policinonas supyko, ėmė man šaukti: „Kodel jus nesustojot kaip rodžiau?“ Aš ant laimės susipratau nuoduoti buk nė nenorėjęs važiuoti, o tik paklausti kelio: „Kaip čia išvažiuos ant Oxford Circus?“ užklausu aš, nors tą kelią žinojau gerai. Policinonas liovėsi užęs, įbruko jau išimta knygutę atgal užančio ir politiškai parodė klausiamą kelią...

Pagal Oxford Circus spustis dar padidėjo. Čia, mat, subėga į kruvą daugybė gatvių, sudarant tarsi ratą (ką ir reiškia žodės „circus“) su atsikišusiais špykais-keliais.

Čia dažnojau, kad Fanum House randasi arti Piccadily Circus. Tas bene dar gyvesnės ir užsigrudęs neg Oxford Circus. Kol pravažiūjoti tą neperdidelį plečių-ismušti gali devintas prakaitas: nes užkarto reikia dabortis iš keliolikos pusių lekančių automobilių.

Davažiavęs iki Fanum House be atsitikimo teisingai maniau sau jau sunkiausią egzameną atlikęs. Betgi baržuotas senis išėjo ant gatvės ir paprašė, idant aš parodyčiau, ar moku motorą valdyti. Aš pasakiau, kad nebuč pravažiavęs 400 mylių su viršum be atsitikimo, ypač per London'o „Circus“, jei nemokėčiau mašiną valdyti. Bet senis panorėjo visgi pamatyt patį. Atsisotojo ant gatvės ir liepė man apsisukti. Apsisukau su motoru smarkiai, pagal pat egzamenatoriaus kojų, vos jį nepermušęs. Tuokart jis pasistotojo jau ant bulvaro ir liepė parodyt, ar moku motorą sustabdyt. Leidau mašiną tiesiai ant egzamenatoriaus, kad tas atšoko nuo bulvaro į tarpdurį, įsustojau visai prie bulvaro. Egzamenatorius gal but bijojo, kad su trečiu meginimu neįsokčiau į Fanum House Office, todėl apreiškė man, esą gana egzameno, galįs aš važiuoti namon, o paliudijimas busias gatavas už poros dienų.

Vėl gavau važiuoti pro „cirka“, per visą veik city, kas užėmė daug laiko. Mašinoje išdegė petrolas vos kraštą city privažiavus. Ir tai ant laimės: city dalyje nelaimoma petrolas visai, but reikėję kur motocikletką palikus eiti už mylios-kitos petrolą įsokoti. Taip gi ant Hackney kelio radau kriautuvele, laikančią petrolą, ir todėl laimingai vėl persikrausčiau į lietuvių kleboniją.

PER LIETUVIŲ KOLONIJAS ANGLIJOJ

Yra sakoma: varnas varnui akies neiškirs. Bet kartais ir varnas varnui gali akį iškirsti, jei katras nors iš jų butų svetimomis plunksnomis pasipuošęs. Panašiai galėjo atsitikti su manimi. Jei Middlesborough Št. Mary's bažnyčios kanaaninkas nebutų manęs pripažinęs už tikrą kunigą-policija butų galėjus nesmagumus daryt. Bet Anglijos bažnyčių ir kunigų sąrašas mane išgelbėjo. Toje direktorijaus vietoje, kur surašytos paeiliui visos Glasgowo katalikų bažnyčios, prie šv. Lukošiaus bažnyčios pažymėta stambiomis juodomis, kaip sako jaučio raidėmis, ir kabėse Lithuanian, čia pat ir mano pavardė. Tada kanaaninkas kreipdamos į detektivą tarė: įsai yra tikras kunigas, jo pavardė yra čionat. Čia yra visų kunigų pavardės ir mano (kanaaninko) apgaulės nėra. Vadinas „all right.“ Nudžiugau vienok dar išrado kitą kabluką. Yra mat bažnyčios kanonas arba įstatymas, kad nė vienas kunigas negali daryt jokių rinkliavų bažnyčiai arba bažnytiniais tikslams svetimoj vyskupystėj be leidimo savo vyskupo ir pavelijimo tos vietos vyskupo, kur esi atsidiures. Taip lygiai kaip nevalia spavėdot be tos vietos vyskupo pavelijimo, arba laikyt Mišų šv., jei tos bažnyčios klebonas nepavelitų. Todėl kanaaninkas su raudonais guzikais užklause manęs, ar aš turiu pavelijimą iš Glasgowo arcivyskupo ir ar buvau pas Middlesborough vyskupo, to sau paprašyt.

Kadangi rinkliavą dariau ne bažnyčiai ir ne bažnytiniais tikslams, tuolabiau ne sau, bet prakilnam labdarinam tikslui-nukentėjusiems nuo karės, todėl nė pas dvasišką vyriausybę Glasgowe išvažiuodamas nebuvau, nė atvykęs į Middlesborough neįau. Maniau kad tas nereikalinga. Taip ir paaiškinau. Dar priduriau: nenorite, aš pinigų galiu neimti. Štai su manim važiuoja svietiškis žmogus, kurs gali priimti auktas, by tik jam pavelijia policija. Aš tiktai žmonėms aiškinu, kalbu. Kalbėti gi man nieks negins čionai Anglijoj, liuosoj kontrėj. Darysim, nelyginant, kaip Aaronas su Maiziešiu: vienas kalba, kitas stebuklus daro!

Ant galo panorėjau pamatyt vyskupą. Bet atsiminus, kad aukų rinkliava jau buvo pabaigta, nebuvo reikalo. Kanaaninkas man davė rodą nuvažiuos į Leeds ir apskritai visur eiti pas vyskupo ir paprašyti leidimo rinkliavai. Aš, žinoma, pažadėjau, bet ir paskiaus niekur neįjau, nes tas yra beveik negalima. Jau buvova beišeiną iš kanaaninko, kaip mano kelionės draugas pakilęs, pradėjo karštai išrodinėti, kad tas yra bereikalingas apsunkinimas, trukdymas ir tt. Kad daug vargo reikia keliaunant pakelt iš priežasties sunkių karės laikų, o čia dar dvasiška vyriausybė trukdo tokį šventą darbą, aukų rinkimą. Kanaaninkas užpyko. Detektivas pradėjo prankšioti, pritarėdamas kanaaninkui, kad svetimuose namuose ir dar prieš dvasiškį reikią buti mandagiū — „respectfull.“ Aš taipogi

pradėjau atsiprašinėti, bet dvasioj džiaugiaus ir paskui savo draugui dėkavoju už tą lietuvišką lekciją, anglams duotą. Išėjo labai gerai: aš niekuomet to padaryt nebučiau galėjęs, nes neleidžia mano pašaukimas ir kitos apystovos, o jam, svietiškiui ir, taip sakant, darbininkui tas šiaip taip dar pateisinama: galėjo pritrukti kantrybės. Galų gale padavę rankas atsiveikino su kanaaninku, kurs atsiprašė už sutrukdymą, to nenorėjęs. bet kad žmonės skundžs. Detektivas panorėjo dar persitikrinti, ar tikras yra mano gubernijinis rusiškas pospartas, kurio anglai „nesuspelina.“ Todėl paprašė nueiti pas rusų konsulį. Nuėjome. Žmogutis mandagus, linksmas senukas. Airas, bet Rusijoj gimęs ir auęs, puikiai šneka rusiškai. Įėjė pasakėva „drastvuite!“ Atsako: „drastvuite!“ Taip, rodos, malonu. linksma ant širdies išgirdus rusų kalbą, kurios jug nemyli, nes ne sava, ne prigimta. Bet vis delto artimesnė už anglų. Čia man prisiminė pasakojimas vieno draugo, kurs Londone karu važiuodamas su kitu draugu kalbėjo lietuviškai. Tai išgirdęs šilip sėdėdamas Lietuvos žydas kuone apsiwerkes tarė: ui, kaip graži ta kalba, aš jos seniai negirdėjau, ji man primena Lietuvą, kur aš buvau“ ir tt...Arba vienas rusas, kurį aš sutikau Berlyne. Aš iš Kauno gub, įsai iš Kijevu. Mum žodžius sukeitus, pasidarė didelė prietelystė. Pasivadinova kaimynais nors tarp Kauno ir Kijevu guli kelios gubernijos ir yra šimtai mylių. Middlesboroughge rusų konsulas, pamėšė mano rusišką pasportą, paklausė mano paties ir tėvo vardo ir pavardės. Atradęs viską kaip reikint, pasakė policijai, kad viskas gerai. Atsiveikinę išėjome. Kelyje policijantas sakė, kad jam nemalonu buvę mus vadžioti, bet tai esanti jų priedermė, o kranksčiojęs delto, kad prasišaldęs. Palinkėjęs geros kelionės nuėjo sau, o mudu nuėjova ant stoties. Ekspresas į Leeds seniai jau buvo išėjęs, reikėjo laukti kito. Atėjo paprastas trukinys, kurs vilkos į Leeds keturias-penkiąs valandas. Nuvažiuova vakarop, sugaišinę didelę dienos dalį bereikalo ir tai dar subatos dieną, kuri yra labai patogi pasimatymui su žmonėmis ir aukų rinkliavai, nes daugeliui ir Anglijoj liuosu nuo darbo.

Kun. A. Šveistrys.

Korespondencijos.

BELLSHILL — Blavininkai dabar užvedė pas savęs skaitymus viešus kas seređą. 13 ir 17 Spalių skaitė kun. Norbutas. Paklaust skaitymų buvo susirinkę nemaž žmonių. Skaitymai matyt patiko labai, nes 17 Spalių jau klausytojų susirinko daugiau. Gaila kad 20 Spalių kun. Norbutas negalėjo pribut ant skaitymo. Tečiau žadėjo buti seređoj 27. Skaityta iš įvairių laikraščių ir d-ro Civinsko knygutė apie socializimą.

Tokie pasiskaitymai be abejonės labiau naudingi, neg šiaip jau žaidimai.

Narys.

BELLSHILL. 20 Spalių Bothwell Park'o kasykloje kritęs akmuo prislėgė lietuvių Andrių Vaitukaitį. Nuvožus į ligonbuti už kelių, valandų sužeistas pasimirė. Velionis dar jaunas vyras, apie 22 metų amžiaus, paeinas iš Suvalkų rėdybos, Pilviškio parapijos, metai kaip vedęs moterį, kuri dabar paliko našle. Velionis buvo vyras blaivus, prigulėjo prie Kat. Pašalpos Draugijos. P. Šlivenckas.

IŠEIVIŲ DRAUGAS

AUCHINLECK. — 14 Spalių apie 9v. ryto policmonai rado ant gelžkelio bėgių traukinio užmūstą žmogų. Ištyrus pasirodė, kad tai lietuvis Antanas Naruševičia, dar nesenas vyras, apie 28 m. amžiaus, iš Suvalkų rėdybos paeinąs. Treji metai kai buvo vedęs pačią, kurią dabar paliko našlia su maža, pusės metų, mergaite. Pats velionis prigulėjo prie Šv. Kaz. Parapijines dr., buvo žmogutis, kaip sakosi, nė šio nė to, pusėtinas. Kaip pakliuvo ant gelžkelio bėgių nežinia. Kalbama, buk ėjęs anglių iš vagonų paršinėst, net buk buvęs šiek tiek gėres. Tačiau kalbų nesuvalkys, Dievas žino, kaip ten ištikrųj buvo. Žmogui nelaimė pasitaiko ir nekaltai. Nukentėjęs.

GLASGOW — Pereitą subatą Glasgowe buvo vienos poros veselė. Iš tų vestuvių daug žmonių džiaugė. Nemažiaus turėjo but užganėdinti ir patį jau gana augę jaunėji. Už kelotos valandų po šliubo tyčia nuėjau pasižiūrėti, kaip vestuvninkai linksminas. Stuboj griežia muzikantas. Dar dikta 70 senikė šoka su 9-10 metų mergaite net dulkes ruksta. Ruime žmonės klega, kaip bitės užia. Visi linksmi be galo: vaikai džiaugias gyvenimo nekaltybe, paaugusieji linksmi nuo alaus ir kitokių gėrimų, lėjus stubon, mane įspito kaip bitės. Rados butelis, tiesa, neprastas: raudonas. Mėginant atsisakinėt, teip smarkiai visas žmonių burys mane suėmė, kad tariaus gyvas nebliksias: suspaudė, vienas traukia šen, kitas kitur, bet visi iš geros širdies. Man, kaip piršliui, gal nebūtų buvę pro šalį stikliuką išimauti, pasilinksminai, bet vienas atsitikimas upą sugadino. Turėjau linksmą kompaniją palikęs išeiti. Tula moteris, paėmus už sprando, užgrudo mane už stalo, apsikabinus pradėjo prašyti, kad aš ją irgi supirščiau su jos vyru, kurs keli metai atgal ją palikęs išdumė Amerikon. O ji... ji... į sesers vestuves atėjo. Tula anglė, už lietuvių vyro tekėjusi, sėdėdama žiūrėjo ir juokė. Buvo ir daugiau žmonių su protu, kurie mane išgelbėjo, o aš ištrukęs džiaugias, kad manęs kaipo piršlio, nepakorė. Teip kelia vestuves lietuviui. Vistiek negraži! Piršlys.

GREENOCK. — 17 Spalių per krikštynas p. A. Armelio susirinkę svečiai aukavo Lietuvos nuo karės nukentėjusį naudai. J. Markaucas 10/. A. Leliena ir jo žmona 10/. A. Armelis ir jo žmona 2/. Al. Adomaitis 1/. Viso labo £1 3s. (Gauta-Ačiu.—Iš. Dr. Red.)

SHOTTS. — 16 Spalių subatoj lietuvių pijokai ir peštukai pakėlė gatvines muštynes. Negana to, kad prasirakinėjo pakaušius, dar 5 gavo istupėt iki panodelio šaltojo. Dabar gi 4 iš kompanijos „už vaisės“ kalėjime dar gavo primokėti po £1, vienas £1 10s, išviso tad nakvynės blusinyčioj apsejo vargšams £5 10s.

Bėja, dabar girtuoklius labiau baudžia: seniau už pasigėrimą teisdavo tankiausiai užmokėti 10/6 o dabar tankiausiai visa 21/. Blogi laikai pijokams.

J. Š.

STONEYBURN. — 15 Spalių turėjom blaivininkų vakarą. Shotts'o kompanija sulošė komedijelę „Užkerėtas Jackus.“ Pora Tamošaičio iš Bellshill'o vaikuėiu gražiai padėkliamavo ir prijuokino publika. Lygiai pora vietinių mergaičių padainavo gražiai. Publika buvo nedaug, ypač iš vietos lietuvių: mat, čia blaivybė nemadoj. Bet iš kitur atvažiavo nemažai, net prisėdę automobiliai, du iš Fauldhouse, keturi iš Shotts'o ir vienas iš Glasgow'o. Net svetimtaučiai stebėjos iš tokio automobilių konkurso. Daugelį sulaike tolimas ir pravaižavimo brangumas. Šiaip vakarelis pasisekė neblogai. Pelno gauta £1 5s 6d. Aukų Lietuvos nuo karės nukentėjusiems surinkta 7/8½. M. Šv.

DIDŽIOJI LIOTERIJA LIETUVOS NUO KARĖS NUKENTĖJUSIŲ NAUDAL

Pažadėjo dar šiuos daiktus: 52. Petraitienė iš Craigneuko visai naują vasarinį moterišką kapeliušką, vertė 15/. 53. Petraitis iš Craigneuko labai žingeidų paukštį papugą su kletka, pigiausiai kainuojant 20/. 54. Juozapas Budaitis Auchinleck, puikias lietuviškus batus 30/. Kas dar daugiau žadate kokį daiktą tai labdaringai kompedicijai, paskubėkite. Kreipkitės į „Išėivių Draugo“ redakciją arba vieną iš Škotijos L. Katalikų Kom. narių.

GAUTOS RED. NAUJOS KNYGOS IR LAIKRAŠČIAI.

Tautos Rytas. Mėnesinis Lietuvių Blaivininkų Susivienijimo Organas. N 2, Rugsėjis 1915 m. 12 didelio formato puslapių. Adr.: Rev. J. Valaitis, 28 Cherry Street, Shamokin, Pa. Kaina numerio 5 cen., metams 50 centų

Turinya gražus. Eilės, straipsniai, pasakelės apie blaivybę. Eilėms galima daug ką užmesti, bet straipsniai ir pasakelės tikrai gražiai sutaisyta. Tas laikraštis privalėtų rasti stuboje kiekvieno blaivininko arba blaivybei užjaučiančio

Tikyba ir Dora. N 21. Knygutės vertos vardo. Sustatytos puikiai ir kožnam lietuviui katalikui bus maloniausiu svečiu. Skaitai ir tik tegali gerėtis

„Šviesa.“

Moksleivis, NN 32-34. Birželis, Liepas, Rugsėjutis. Kaina 20 c.

Gražus laikraštėlis, tik gaila kad taip retai tepasirodo.

Jaunųjų Blaivininkų Glasgow kuopa

210 GOVAN STREET, GLASGOW, S.S.

SUBATOJ, 23 SPALIŲ rengia

VAIDINIMUS IR ŠOKIUS

Jauni artistai atvaidins komedijelę „Tarnaitė Pamokė.“

Dainos, eilės, žaidimai, puiki orkestra.

Šokių pradžia 6 v. v. iki 12 nakties Salė atdara nuo 4 v., vaidinimas ant 9 v.

DIDŽIAUSIA IR SIENIAUSIA LIETUVIŲ ISTAIGA VISOJ BRITANIJOS VARPO KOMPANIJA.

LAIKO ANT PARDAVIMO VISOKIUS VALGOMUS IR ŠIAIP KITOKIUS DAIGTUS. KAS NORI KĄ NORS NUSIPIRKTI MELDŽIAME KREIPTIS ANT ŽEMIAU PADETO ADRESO YPATIŠKAI ARBA LAIŠKU.

“**VARPAS**” Co.,
104-116 Main St., Bellshill, Lanarkshire
SCOTLAND

SEREDOJ 27 SPALIŲ „Blaivybės“ salėje, Bellshill, bus **SKAITYMAI IŠ KNYGŲ** ir laikraščių.

Tarp kitko bus perskaityta kun. Civinskio puikus veikalėlis **Apie moksliskąjį socializmą.** Meldžiame susirinkti kuoskaitlingiausiai, vyrai ir moteris. **SKAITYS KUN. NORBUTAS.**

AGENTAS

laikraščių ir knygų, pardavineja: knygas lietuvių, lenkų ir rusų kalbose; maldaknyges, brostvas, laikraščius, tarpininkauja tarpe Britanijos lietuvių ir Amerikos leidėjų, turi krautuvelę prie „Blaivybės“ salės, Bellshill. Laiko pavieniais numeriais „Draugą“, „Darbininką“, „Išėivių Draugą“, „Tikyba ir Dorą“ ir tt. Kreiptis ypatiškai arba laiškų ant šio adreso:

MAR. ČYPLIAUSKAS, 64 New Orbiston, Bellshill.

Jurgis Vanagaitis
12 Camden Str., Glasgow

Turiu pardavimui įvairiausių dalykus, priimu visokius užsakymus, **NEŠIOJU FER STUBAS.**

Kreiptis ypatiškai arba laiškų ant viršpadėto adreso.

„Išėivių Draugo“ išleistos knygos, kurias galima gauti per „Išėivių Draugo“ agentus arba tiesiai iš Redakcijos ant žemiau padėto adreso:

“**IŠ SENO DARBININKO ATMINIMU**“:

Paskutinieji metai tėvynėje. KAINA 6d.

Tai gan didelė knygutė, kurią juo tankiau skaitysi, juo arčiau pamylėsi ir daugiau grožės atrasi

— “**KARĖS AUKOS**” —

Vaidzdelis iš lietuvių gyvenimo. Parašė Išėivis. KAINA 2d.

Tai gražus iš dabartinės karės apsakymelis, kurį perskaitęs nepasigailėsi išleistų 2 penų. 36 puslapiai mažo formato.

KĄ GERO LIETUVIAI TURI IŠ ‘SOCIJALISTŲ’ SAJUNGOS.

Škotijos „socijalistų“ socializmas. Buvusio „socijalisto“ balsas. Parašė Socijalistas. KAINA 1d.

Gražiai išleista 14 puslapių knygutė, kurią su nauda perskaitysi.

‘IŠEIVIŲ DRAUGAS’

Rev. Jos. Norbut,

Mossend, Lanarkshire, Scotland.

DAR galima gauti pilnus kompletus „Išėivių Draugo“ už 1914 metus (Nuo 1° numerio iki 42), bet tokių kompletų pilnų teliko vos 10. Todėl kas norėtų gauti — tepaskubina užprašyti; kaina kompleto 5/- su persiuntimu.

Galima gauti papildymui atskirus senesnius numerius, kaina po 2d,

Visi tie, kurie turėjo užprašę „Išėivių Draugą“ savo giminėms ir pažįstamiems į Lietuvą teiks atnaujinti užprašymus, nes jau prenumerata jų pasibaigė ir Administracija sustabdė siuntinėjimą nuo 2 N. Kas nori suteikt savo giminėms gražią dovaną ir linksmybę tepaskubina atnaujinti „Išėivių Draugo“ užprenumeravimą. Išėivių Draugas“ leidžiama į Lietuvą

IŠEJO IŠ SPAUDOS IR GALIMA gauti „Išėivių Draugo“ leidinį *Paskutinieji Metai Tėvynėje*, seno darbininko atminimai). Diktoka knyga ant gražaus popierio, kiekvienam užrašiusiam a n t metų *Išėivių Draugą* į Lietuvą ar Ameriką del savo pažįstamų toji knyga bus išduodama dovanai.

Titanic'o kelionė visa išparduota, galima gauti tik „Išėivių Drauge“ podraug su kompletų.

Kreiptis ant adreso:

Rev. JOS. NORBUT,
Mossend, Lanarkshire,
Scotland.

SVEIKIAUSIAS IR ĮDOMIAUSIAS GYVENIMAS—ANT FARMOS!

Jeigu nori pigiai farmą įgyti tai krepkies į autorizuotą Canadian Pacific agentą:

C. PILENAS,
493 West 22nd Street,
New York, N.Y.

Jisai ant pareikalavimo suteikia pilnas žinias kokių būdų galima pigiai įgyti farmą Kanadoj. Canadian Pacific gelžkelio kompanija turi 7,000,000 akų žemės ant pardavimo.

29 SPALIŲ, PĒTNYČIOJ,
Blaivybės skyrius rengia
Burgh Hall (miesto salėje) **Burnbank**
VAIDINIMĄ ŠOKIUS

Atvaidinta bus „Palangos mergelė Birutė.“

Skrajojanti krasa su dovanomis.
Atsilankykit, nepasigailėsite

Miss J. MUIR

Cross Mansions,
Hamilton Road, Bellshill.

SIUVĖJA:

Moterų kostiumai ir dresės. Kainos pigios. Už kostiumus nuo £ 2 5/, už dreses nuo £1 15/. Gerumas darbo gvarantuotas.

UŽSAKYMUS, PALIKTUS musų skyriuje (branch shop) **483 MAIN STREET,** išpyldysim kuogeriausiai ir rupestingiausiai.

Mėnesinis juokų laikraštis

‘EŽYS’

Eina kiekvieną mėnesį. Kaina atskiro numerio 3d. Metams 3/. Amerikoje metams 75 centai.

Adresuoti pinigus, užprašymus straipsnius, karikatūras, juokus ir tt.

„EŽYS“ PUBLISHING CO.,
213 Station Road,
DYKEHEAD, SHOTTS.

ADAM L. WILSON

375 Main Street, Bellshill
Motor-dviračių ir
DVIRAČIŲ agentas

Atstovauja: *Budge Multi, Triumph B.S.A., Enfield Indian* ir tt.

Didelis ir puikus pasirinkimas. Turi daug puikių palaikytų, antros rankos dviračių. Kainos pigios

—) **GERIAUSIA DOVANA** (—) draugams Lietuvoje, tai tikras lietuvių katalikų laikraštis — **‘DRAUGAS’** —

Draugas paduoda inių iš viso pasaulio, nušviečia Amerikos lietuvių gyvenimą, suteikia daug skaitymo iš visuomenės gyvenimo, politikos ir literatūros ir yra geriausias draugas lietuviams darbininkams Amerikoje. Anglijoje ir Lietuvoje Rusų cenzura *Draugą* į Lietuvą inleidžia.

Draugas atsieina—Amerikoje: Metams \$2.00 pusei metų \$1.00: Lietuvoje: metams \$3.00, pusei metų \$1.50

Su visokiais reikalais adresuokite **‘Draugas’ Publishing Co.** 1800 West 46th St., Chicago, Ill.

Printed by J. A. WALKER, Bellshill
Published by Rev. J. Norbut, Mossend.
Saturday, 23rd October, 1915.